

Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
Кафедра туризму, теорії і методики фізичної культури та валеології
Освітньо-професійна програма «Організація позашкільної роботи з фізичного виховання»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Силабус навчальної дисципліни

Назва дисципліни	Організація позашкільної роботи з фізичного виховання
Викладач	Мозолєв Олександр Михайлович, доктор педагогічних наук, професор
Профайл викладача	
Контактний телефон	Мозолєв О. М.: 067-380-49-81
E-mail	mozoliev64@gmail.com
Сторінка дисципліни	
Консультації	Мозолєв О.М. Очні консультації: за попередньою домовленістю (середа з 15.00 до 16.00) Он-лайн консультації: за попередньою домовленістю Viber (+38067 380 49 81) в робочі дні з 10.00 до 17.00

1. Анотація до дисципліни

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Модуль 1 Теоретичні засади організації позашкільної роботи з фізичного виховання.

Модуль 2 Практична діяльність вчителя фізичної культури з організації позашкільної роботи з фізичного виховання.

2. Мета і завдання дисципліни

Мета навчальної дисципліни – набуття студентами теоретичних і практичних знань, умінь, навичок проведення позашкільної роботи з фізичного виховання

Основними завданнями вивчення дисципліни «Організація позашкільної роботи з фізичного виховання» є:

- Формування комплексних знань про значення рухової активності у житті сучасної людини.
- Формування культури здоров'я та навичок ведення здорового способу життя здобувачів освіти;
- Збільшення рівня рухової активності школярів;
- Зміцнення здоров'я і розвиток основних фізичних якостей учнів;
- Сприяння психоемоційному розвитку та зниженню стресу;
- Формування активної життєвої позиції та цінностей;
- Розвиток самостійності та формування морально-вольових якостей учнів.

3. Формат дисципліни:

Викладання здійснюється українською мовою на лекційних та практичних заняттях за допомогою інтерактивних навчальних підходів, що включають групове та індивідуальні завдання, само- та взаємонавчання, навчання на основі комунікативних завдань, використання ситуаційних завдань, розв'язання проблем.

Методи навчання: розповідь, опис, пояснення, узагальнення, систематизація знань, інструкції і вказівки, команд і підрахунку, демонстрації рухів, метод навчання вправ загалом, та по частинах, метод імітації рухів та підвідних вправ, створення позитивної атмосфери навчання й організації комунікації студентів, співробітництво різних рівнів (викладач-група, викладач-студент, студент-група, студент-студент); побудова навчання як серії взаємопов'язаних проблемних ситуацій; відкритість (незавершеність) навчання; швидкий зворотній зв'язок.

Blended Learning (змішане навчання) – викладання дисципліни передбачає поєднання зазначених вище форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як аудіо- та відео-, інтерактивні елементи, онлайн консультування тощо.

4. Результати навчання

У результаті вивчення курсу студенти демонструють:

Інтегральна компетентність. Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері фізичної культури та туризму як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів суміжних галузей наук і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності.

ЗК 3. Здатність діяти соціально, відповідально та свідомо.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Здатність планувати та керувати часом.

ЗК 13. Здатність до адаптації та дії у нестандартних ситуаціях

Спеціальні (фахові) компетентності (СК).

СК 3. Здатність розуміння фахової термінології, здійснювати пошук, аналіз та оцінювання інформації, необхідної для вирішення педагогічних завдань та професійного вдосконалення.

СК 4. Здатність використовувати у навчально-виховному процесі спортивне обладнання, інвентар та технічні засоби навчання.

СК 7. Здатність формувати в учнів рухові уміння та навички, розвивати фізичні здібності.

СК 9. Здатність підвищувати рухову активність учнів та покращувати стан їх здоров'я.

СК 10. Здатність аналізувати особливості сприйняття та результати засвоєння учнями навчального матеріалу з метою корекції педагогічного процесу для більшої його ефективності.

СК 13. Здатність застосовувати нові технології та сучасні методики навчання у фізичному вихованні.

Перелік програмних результатів навчання, які формуються в процесі оволодіння цією дисципліною:

РН-З 3. Знати теорію та володіти методиками навчання рухових дій, формування рухових умінь і навичок, розвитку фізичних здібностей.

РН-З 4. Знати та володіти сучасними педагогічними технологіями організації занять з фізичного виховання.

РН-З 6. Знати правила техніки безпеки і санітарно-гігієнічні вимоги щодо організації процесу фізичного виховання та професійної діяльності.

РН-З 7. Знати і володіти основами комплексного контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів, визначати помилки та шляхи їх усунення.

Уміння/навички (РН-У/Н)

РН-У/Н 2. Планувати, організовувати та проводити навчальні та тренувальні заняття, спортивно-масові й фізкультурно-оздоровчі заходи з різним контингентом учнів.

РН-У/Н 3. Контролювати, аналізувати й оцінювати рухову діяльність учнів, їх фізичну підготовленість.

РН-У/Н 4. Здійснювати навчання новим руховим діям, розвивати фізичні та особистісні якості учнів.

РН-У/Н 8. Здійснювати профілактику травматизму, надавати першу медичну допомогу, забезпечувати санітарно-гігієнічні вимоги охорону життя.

Комунікація (РН-К)

РН-К 3. Володіти прийомами спілкування та вміти використовувати їх у роботі з окремою особистістю і колективом, керуючись у своїй діяльності принципами толерантності, діалогу й співробітництва.

5. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Кількість годин
Лекції	14
Семінарські заняття	8
Практичні заняття	42
Практикуми	-
Самостійна робота	86

6. Ознаки дисципліни

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів/годин	Кількість змістових модулів	Вид підсумкового контролю	Нормативна/вибіркова
2025-2026	2, 3	4	спеціальність: 014.11 (а4.11) Середня освіта (фізична культура)	5 / 150	2	Залік з оцінкою	вибіркова

7. Пререквізити

Засвоєння змісту дисципліни «Організація позашкільної роботи з фізичного виховання» сприяє підвищенню теоретичних знань та практичних умінь студентів з організації взаємодії з дитячо-юнацькими спортивними школами та спортивними секціями і гуртками, спрямовує діяльність майбутнього фахівця на впровадження інноваційних підходів в організації освітнього процесу, пошуку талантів та надання їм практичної допомоги у подальшому розвитку.

8. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Навчальний заклад має: навчальний корпус з обладнаними аудиторіями; спортивний зал; відкриті спортивні майданчики, необхідний інвентар та обладнання для проведення занять з організації позашкільної роботи з фізичного виховання.

9. Політики дисципліни

При організації освітнього процесу в Хмельницькій гуманітарно-педагогічній академії студенти, викладачі та адміністрація діють відповідно до:

- Положення про організацію освітнього процесу;
- Положення про самостійну роботу студентів;
- Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення бакалаврів;
- Положення про практику бакалаврів;
- Положення про академічну доброчесність;
- Положення про укладання та контроль за виконанням договору про надання освітніх послуг;
- Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти.

10. Навчально-методична карта дисципліни:

Тема, основні питання (розкривають зміст і є орієнтирами для підготовки до модульного і підсумкового контролю)	Форма діяльності (заняття)/формат	Література, інформаційні ресурси	Завдання, години	Вага оцінки
ЗМ 1. Теоретичні засади організації позашкільної роботи з фізичного виховання Тема 1. Завдання та зміст позашкільної роботи з фізичного виховання Тема 2. Участь у позашкільних спортивно-масових заходах Тема 3. Робота вчителя фізичної культури зі спортивними організаціями, гуртками та секціями.	лекція, практичне заняття лекція, практичне заняття лекція, практичне заняття	Осн.: 1, 4, 5, 6 Доп.: 1, 2, 3, 4	24 год. ауд./ 32 год. СРС надати усну або письмову відповідь, практичне виконання завдань надати усну або письмову відповідь, практичне виконання завдань; надати усну або письмову відповідь практичне виконання завдань	30 балів 10 балів 10 балів 10 балів

ЗМ 2. Практична діяльність вчителя фізичної культури з організації позашкільної роботи з фізичного виховання. Тема 4. Робота вчителя фізичної культури з виявлення талановитої молоді. Тема 5. Підготовка команд до участі у позашкільних спортивних змаганнях. Тема 6. Робота вчителя фізичної культури з талановитими учнями та їх батьками. Тема 7. Мотивація та контроль за спортивною діяльністю учнів	лекція, практичне заняття	Осн.: 2, 3, 4, 6, 7 Доп.: 1, 3,5	40 год. ауд./54 год. СРС	40 балів
	лекція, практичне заняття		надати усну або письмову відповідь, практичне виконання завдань	10 балів
	лекція, практичне заняття		надати усну або письмову відповідь, практичне виконання завдань	10 балів
	лекція, практичне заняття		надати усну або письмову відповідь надати усну або письмову відповідь практичне виконання завдань	10 балів
Залік з оцінкою	практичне заняття	Осн.: 2, 4, 5, 6	практичне виконання завдань	30 балів

11. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: тематичний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування (індивідуальне та фронтальне), письмове опитування, виконання практичних завдань, тестів та контрольних нормативів.

Методи самоконтролю: самоаналіз, самоспостереження, самовдосконалення.

Форма контролю:

Контроль знань і умінь студентів з дисципліни здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100-бальною шкалою.

Тематичне оцінювання здійснюється за допомогою виконання практичних завдань та тестів.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота			Сума
ЗМ-1	ЗМ-2	Залік	100
30 балів	40 балів	30 балів	

ЗМ1 ... ЗМ3 – змістові модулі

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Джерельна база

Основна навчальна література:

1. Белікова, Н. О., & Подубінська, С. В. (2019). Сучасний стан організації позакласної роботи з фізичної культури. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини*, (14). 15-19.
2. Дейкун, М. П. (2015). Форми організації позакласної та позашкільної роботи з фізичного виховання як дієва складова запровадження здорового способу життя. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт*, (129 (3)), 104-108.
3. Дишко, О., & Бишук, О. Особливості організації позакласної роботи з фізичного виховання у закладах загальної середньої освіти. *Фізична культура і спорт. Виклики сучасності. Тези IV Всеукраїнської науково-практичної конференції*. 25 жовтня 2024 р. 70-73.
4. Мозолев, О.М. (2022). Організація фізичного виховання студентів педагогічних спеціальностей. Навчально-методичний посібник. – Хмельницький, Видавець ФОП Цюпак А. А., 99 с.
5. Подубінська, С. В. (2018). Сутність та структура позакласної роботи учителя фізичної культури. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт*, (154 (2)), 48-52.

6. Саранча, М. П., & Грибан, Г. П. (2024). Теоретико-методичні засади залучення учнів до позакласної роботи з фізичної культури в загальноосвітніх школах. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*, (179), 206-209.
7. Хомяк, Г. Г. (2022). Професійно-педагогічні вміння вчителя фізичної культури для організації позакласної фізкультурно-спортивної роботи. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, (205), 206-211.

Допоміжна навчальна література:

1. Березуєва, Т. С. (2018). Формування інтересу в учнів основної школи до занять фізичними вправами в позакласній роботі. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 4 (318), 66- 73.
2. Гордієнко, О. І., & Лой, Б. І. (2024). Позакласні форми організації фізичного виховання школярів. In *XII International scientific and practical conference «Scientific Theories and Practices as an Engine of Modern Development» (February 28–March 1, 2024) Bratislava, Slovakia, International Scientific Unity. 2024. 304 p.* (p. 234).
3. Маринич, В., & Когут, І. (2023). Вітчизняний досвід організації фізкультурно-спортивної роботи в закладах позашкільної освіти. *Спортивна медицина, фізична терапія та ерготерапія*, (1), 15-23.
4. Мельник, А. О. (2015). Сутнісний зміст позакласної роботи учителів фізичної культури у початковій школі. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, 183-186.
5. Чалій, Л. В. (2017). Формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до організації позакласної роботи з туризму. *Рівне: Рівненський держ. гуманітарн. ун-т*. Автореф. дис . канд. пед. наук.